IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 76)**
- **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 55)**

z dnia 9 lipca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 76)

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 55)

9 lipca 2021 r.

Komisje: do Spraw Unii Europejskiej i Spraw Zagranicznych, obradujące wspólnie pod przewodnictwem poseł **Anity Czerwińskiej (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji do Spraw Unii Europejskiej, rozpatrzyły informacje:

– na temat bilansu Prezydencji portugalskiej w Radzie Unii Europejskiej; spotkanie z przedstawicielem Prezydencji portugalskiej, ambasadorem Republiki Portugalii w Polsce, panem Luís Manuel Ribeiro Cabaço;

– na temat programu Prezydencji słoweńskiej w Radzie Unii Europejskiej; spotkanie z przedstawicielem Prezydencji słoweńskiej, ambasadorem Republiki Słowenii w Polsce, panią Boženą Forštnarič Boroje

W posiedzeniu udział wzięli: ambasador Republiki Portugalii w Polsce Luis Manuel Ribeiro Cabaço wraz ze współpracownikami, ambasador Republiki Słowenii w Polsce Božena Forštnarič Boroje wraz ze współpracownikami oraz Krzysztof Jurgiel i Patryk Jaki posłowie do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz** i **Agnieszka Maciejczak** z sekretariatu Komisji w BSM oraz **Marcin Chorzewski** i **Artur Kucharski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam kworum. Witam panie posłanki i panów posłów.

Szczególnie serdecznie witam ambasadora Republiki Portugalii w Polsce, pana Luisa Manuela Ribeiro Cabaço oraz ambasador Republiki Słowenii w Polsce, panią Boženę Forštnarič Boroje, wraz z towarzyszącymi im osobami. Dziękuję ekscelencjom za przyjęcie zaproszenia na posiedzenie Komisji. Witam także pozostałych gości.

Szanowni państwo, od razu powiem, że tłumaczenie jest na kanale pierwszym.

Otrzymali państwo porządek dzienny. W pkt 1 jest informacja na temat bilansu Prezydencji portugalskiej w Radzie Unii Europejskiej, a w pkt 2 informacja na temat programu Prezydencji słoweńskiej w Radzie UE. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie słyszę, zatem przystępujemy do rozpatrzenia porządku dziennego. Bardzo proszę ambasadora Republiki Portugalii w Polsce pana Luisa Manuela Ribeiro Cabaço o podsumowanie zakończonej 30 czerwca tego roku prezydencji portugalskiej.

Ambasador Republiki Portugalii w Polsce Luis Manuel Ribeiro Cabaço:

Dziękuję bardzo. Bardzo przepraszam, nie mówię po polsku, więc będę mówił po angielsku. Dziękuję za zaproszenie na spotkanie, by omówić wyniki Prezydencji portugalskiej. Summa summarum jest to wynik pozytywny. Uważamy, że osiągnęliśmy większość naszych celów i udało nam się przywrócić dynamikę prac Rady. Spotkania odbywały się zgodnie z planem, chociaż głównie w formacie wirtualnym. W maju i czerwcu byliśmy już w stanie wrócić do spotkań bezpośrednich. Tu miało miejsce ważne spotkanie, szczyt społeczny w Porto. Kluczowe tematy to konferencja na temat przyszłości Europy

uruchomiona 9 maja br. – dzisiaj jest realizowana, świadectwo cyfrowe COVID – udało się nam w 60 dni dopełnić ten proces, a świadectwo weszło w życie 1 lipca br. Rada przyjęła również rekomendację poprawiającą tymczasowe obostrzenia w podróżach pracowników innych niż niezbędni w Unii Europejskiej, a to w odpowiedzi na pandemię COVID-19.

Jeśli chodzi o tzw. unię medyczną, 15 czerwca br. udało nam się przyjąć ogólne podejście do Europejskiej Agencji Leków, szczególnie jeśli chodzi o odpowiedź i gotowość w przypadku sytuacji awaryjnych. Udało nam się także doprowadzić do skrócenia deficytów i niedoborów w dostawach.

Mechanizm obrony cywilnej to jest system zarządzania kryzysowego. Chodzi o to, aby lepiej wychodzić naprzeciw przyszłym wyzwaniom, i WRF, czyli wieloletnie ramy finansowe, zostały przyjęte, a więc fundusze społeczne, Horyzont Europa, Invest UE, Europa Cyfrowa, UE4Health, Erasmus i Creative Europe Programme. Mamy jeszcze Fundusz Odporności i Odbudowy, to jest 672 mld euro tytułem grantów i pożyczek, to bardzo ważne działanie.

Decyzja w sprawie zasobów własnych została przyjęta, do 31 maja br. wszystkie państwa zakończyły procesy ratyfikacji, a więc Komisja może pożyczać do 750 mld euro w imieniu Unii Europejskiej w tej sprawie. Jeśli chodzi o plany odbudowy i budowanie odporności, Komisja zatwierdziła to podejście w ramach pierwszych 12 planów narodowych. Pierwsze decyzje Rady będą miały miejsce w lipcu.

Szczyt społeczny w Porto, 7–8 maja, chodzi przede wszystkim o to, by przejść od europejskich filarów praw człowieka do konkretnych działań wykonawczych i planu działania, które zaproponowała Komisja. Tak więc zobowiązania z Porto akcentują wymiar społeczny. Są trzy cele dotyczące roku 2030, mianowicie: zatrudnienie, szkolenie i zmniejszenie ubóstwa. Chodzi o to, aby nikt nie pozostał z tyłu. W tym celu przyjęto rekomendacje w zakresie gwarancji dla dziecka – to 14 czerwca – dostępu do kluczowych usług tak, by prawa dziecka były ugruntowane, by przeciwdziałać ubóstwu dzieci i wspierać równość szans.

Kolejna sprawa to starzenie się i polityki publiczne przeciwdziałające temu. Chodzi o osoby z niepełnosprawnościami, a także o ochronę przed dyskryminacją rasową i nietolerancją, a także o rekomendację na temat równości Romów.

Jeszcze platforma europejska na rzecz zwalczania bezdomności, różne jej aspekty równościowe, inkluzyjne i edukacyjne, i tzw. dyrektywa równego traktowania została ponownie wprowadzona. Jeśli chodzi o równość płci, to przyjęliśmy wnioski w związku z COVID-19 w tej sprawie i rozpoczęto negocjacje nad propozycją dyrektywy, która będzie zawierała aspekty przejrzystości, również zwalczania przemocy wobec kobiet. To jest dziesiąta rocznica Konwencji Stambulskiej.

Ważne porozumienia polityczne w związku z Europejską Agencją Praw Podstawowych, prawo klimatyczne także, to jest kolejny temat. Europejskie prawo klimatyczne będzie odgrywać istotną rolę zarówno w Unii, jak i na świecie. Na pewno przyczyni się do globalnej pozycji lidera Unii w zakresie działań klimatycznych. Przyjęliśmy wnioski na rzecz przyjęcia strategii w tej sprawie.

Przegląd rozporządzenia na temat sieci energetycznej transeuropejskiej, a więc modernizacja, dekarbonizacja, połączenie sieci energetycznych tak, by w 2050 r. Europa mogła osiągnąć cele klimatyczne, neutralności klimatycznej. I zielony program, zielona agenda, a więc chodzi o zrównoważoną niebieską gospodarkę, turystykę dla Europy w aspekcie trwałości, odporności, cyfryzacji, globalności i aspektów społecznych. Naturalnie agenda cyfrowa, szalenie ważna, poprzez ustawę o usługach cyfrowych i o rynku cyfrowym. Chodzi o ochronę podstawowych praw użytkowników, a także stworzenie bezpiecznej przestrzeni cyfrowej i rozwój tego rynku, rynku w ogóle, podniesienie także konkurencyjności europejskiej.

Kolejna sprawa to zwalczanie wykorzystywania seksualnego dzieci online. To był nasz priorytet. Chodzi głównie o usuwanie szkodliwych treści w oparciu o rozporządzenie. Także są wnioski Rady dotyczące strategii cyberbezpieczeństwa, są to ogólne ramy dla obywateli biznesu w aspekcie zagrożeń cybernetycznych przyjęte w marcu br., 19 marca br. był dzień cyfrowy i tzw. zgromadzenie cyfrowe 1 i 2 czerwca br. przedstawiono

lizbońską deklarację praw cyfrowych, także aspekty EllaLink – to jest światłowód podmorski, który łączy Europę z Ameryką Łacińską.

Kolejna sprawa to badania, innowacja i przestrzeń kosmiczna. Pojawił się program Horizon Europe finansowany budżetem 95 mld euro, a także wnioski dotyczące pogłębienia europejskiego programu czy obszaru badawczego. Także aspekt nowej przestrzeni dla ludzi – chodzi o innowacyjne, odporne, konkurencyjne sektory przestrzeni kosmicznej w ramach gospodarki europejskiej.

Kolejna sprawa to przejrzystość podatkowa dla podmiotów ponadnarodowych. Tu chodzi przede wszystkim o informację, o raporty, które będą publikowane, na temat zysków, jakie one osiągają w różnych krajach, a więc raporty w poszczególnych krajach będą dostępne.

Także aspekt rządów prawa, dialog w ramach naszego programu Trio toczył się. I migracja. Doszło do tzw. spotkania Jumbo. Ministrowie spraw zagranicznych i wewnętrznych. To było kluczowe działanie. 15 marca br. przyjęto szerokie, kompleksowe rozwiązania dotyczące partnerstwa w zakresie krajów pochodzenia i tranzytu.

Kolejna sprawa to pojęcie elastycznej solidarności, screeningu i procedur azylowych. Proponowaliśmy wszechstronny dialog z krajami afrykańskimi w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

I tzw. nowa karta niebieska dla tych pracowników, którzy są szczególnie pożądani. Udało nam się osiągnąć porozumienie z Parlamentem Europejskim, by przekształcić Europejski Urząd Wspierania Azylu w europejską agencję. Będzie działać sprawniej w oparciu o własne procedury.

I wspólna polityka rolna, lata 2023–2027, jej podstawowe założenia. Wierzymy, że będzie ona korzystniejsza, da trwałe podstawy rozwoju rolnictwa i pracy dla rolników europejskich. Większe poparcie dla mniejszych farm i wspieranie młodych rolników.

Liderzy Unii spotkali się z premierem Indii 8 maja br. To było szczególnie ważne, ponieważ byliśmy wówczas w stanie wprowadzić bardzo silny program działań gospodarczych Unia-Indie. Zakończono negocjacje w sprawie umowy o partnerstwie z Kotonu. 15 kwietnia b. r. parafowano tekst. Mamy instrument sąsiedztwa, rozwoju i współpracy międzynarodowej, Europa globalna, to jest ok. 79,5 mld euro.

Jeśli chodzi o relacje z Afryką, to 23 kwietnia b. r., łącznie z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym zorganizowano forum inwestycyjne wysokiego szczebla Unia-Afryka. Toczyły się wcześniej tzw. zielone rozmowy. Także spotkanie ministrów obrony w maju br. Także misja szkoleniowa Unii dla Mozambiku. Przyjęto wnioski, które uruchomiły pierwszy projekt pilotażowy obecności morskiej, gdzie Zatoka Gwinejska została uznana za pierwszy obszar morski cieszący się pod tym względem zainteresowaniem.

Międzynarodowe zamówienia publiczne, tzw. EPE. Po 9 latach uzgodniono mandat negocjacyjny z Parlamentem Europejskim. Dnia 1 maja br. weszło w życie porozumienie o handlu i współpracy ze Zjednoczonym Królestwem. Myślę, że możemy teraz pójść dalej i rozwijać bliską współpracę, partnerstwo ze Zjednoczonym Królestwem w oparciu o te ramy. Jeśli chodzi o możliwości połowowe, o głębokomorskie zasoby na rok 2021 i 2022 także zatwierdzono porozumienie pomiędzy Unią i Wielką Brytanią. Chodziło głównie o to, by przezwyciężyć skutki brexitu. Powstał również fundusz rzędu 5 mld euro w tej sprawie.

Szczyt Europa-Kanada – aspekty COVID, trwałej współpracy, trwałej odbudowy i nowy dialog Unia-Kanada. Jest także partnerstwo w zakresie surowców.

Szczyt europejsko-amerykański w Brukseli. Była wówczas sposobność przyjęcia wspólnych działań na rzecz partnerstwa transatlantyckiego wobec bieżących wyzwań globalnych.

Jeśli chodzi o rozszerzenie, 22 czerwca br. zgodnie z nową metodologią w kuluarach Rady Spraw Ogólnych odbyły się konferencje międzyrządowe z Serbią i Czarnogórą.

Mam nadzieję, że trzymałem się czasu. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję panu ambasadorowi za podsumowanie prezydencji portugalskiej. A teraz bardzo proszę o zabranie głosu panią Bożenę Forštnarič Boroje, ambasador Republiki Słowenii w Polsce.

Ambasador Republiki Słowenii w Polsce Božena Forštnarič Boroje:

Bardzo dziękuję za udzielenie mi głosu. Przede wszystkim chciałabym podziękować za możliwość uczestniczenia w tym spotkaniu w imieniu Słowenii, słoweńskiego rządu i przedstawienia priorytetów naszego kraju. Chciałabym też skorzystać z okazji, aby powiedzieć, że prezydencja każdego kraju odbywa się w trójce z dwoma innymi krajami. Nasza była z Niemcami i Portugalią. Chciałabym również podziękować naszym kolegom z tych dwóch krajów. Biorąc pod uwagę, że każdy z naszych krajów realizuje sześciomiesięczny program, każdy z tych trzech programów łączy się na osiemnastomiesięczny okres.

Prawdopodobnie państwo wiecie, że 1 lipca br. Słowenia przejęła sześciomiesięczną prezydencję w Radzie Unii Europejskiej. Muszę przyznać, że bardzo się cieszę, że mogę dzisiaj przedstawić państwu nasze priorytety, a jednocześnie nasz premier przedstawia te priorytety na forum wyszehradzkim, a więc premier polski Mateusz Morawiecki jest w tej chwili w Słowenii. Jak państwo widzą, mam nadzieję, że wszystko nam się uda. Nie będę mówiła bardzo szczegółowo na temat tego wszystkiego. Wiem, że moja wstążka symbolizuje góry słoweńskie i to, jakim jesteśmy niezależnym krajem. Teraz cieszymy się, że możemy celebrować trzydziestolecie naszej niezależności. Te gwiazdki, które widzimy, symbolizują siedem gwiazdek związanych z naszym hymnem. Jest to jeden z najbardziej pokojowych hymnów w Unii Europejskiej. Jest to hymn, który stara się wspierać dobrosąsiedzką współpracę. Nasze hasło to „Wspólna. Odporna. Europa". Jak państwo widzą po tytule, to będzie główny nacisk naszych priorytetów.

Nie wiem, czy państwo dobrze widzą ekran. Na naszej stronie dotyczącej prezydencji znajdą państwo jak najbardziej aktualne informacje, jak również kalendarz, wydarzenia i inne wzmianki na temat tego, co się dzieje. Strona dotycząca naszej prezydencji jest dostępna w 6 językach – słoweńskim, angielskim, francuskim, niemieckim, ale również włoskim i węgierskim. Wybraliśmy te dwa języki, ponieważ mamy mniejszości z tych krajów i stwierdziliśmy, że chcemy uznać ważność tych języków, dlatego też je tam dodaliśmy. Nie dyskryminujemy innych krajów, proszę nas zrozumieć. Nie dodaliśmy np. języka polskiego, a te dwa języki są ze względu na mniejszości.

Jak państwo spojrzą na przegląd naszych priorytetów, są podzielone na cztery główne rozdziały. Większość pracy, która będzie wykonana, to ten pierwszy rozdział. Natomiast chciałabym powiedzieć, że te trzy kolejne rozdziały wcale nie są mniej ważne. Chciałabym je odczytać. To przede wszystkim odporność, odbudowa i strategiczna ważność Unii Europejskiej. Będziemy tutaj mieli jeszcze jeden komponent, czyli autonomię strategiczną. Ostatni komponent to gospodarka zielona i transformacja cyfrowa. Kolejny rozdział to konferencja na temat przyszłości UE, potem europejski styl życia i wzmacnianie UE w kontekście rządów prawa, kryteria równe dla wszystkich, a ostatni rozdział to wiarygodna i bezpieczna UE, zdolna zapewnić bezpieczeństwo i stabilność w swoim sąsiedztwie.

Pierwszy rozdział i pierwszy filar, który jest najbardziej złożony. Chciałabym powiedzieć, że głównym celem prezydencji słoweńskiej jest pomóc wzmocnić odporność Unii Europejskiej i poprawić odpowiedź na różnego rodzaju kryzysy. Wydaje mi się, że jest to jeszcze ważniejsze zadanie ze względu na zeszłoroczne doświadczenia spowodowane pandemią koronawirusa. Były one dość nieoczekiwane, ale nikt nie spodziewał się, że będą aż tak ciężkie. Wydaje mi się, że powinniśmy pomyśleć, jak Unia Europejska jako całość, a nie tylko poszczególne kraje, zareagowała na ten kryzys. Nie chodzi tylko o odporność, ale również o to, żeby wytrzymać tę presję i nie musieć być uzależnionym od zewnętrznych podmiotów. Mamy dwie kwestie, kiedy mówimy o odporności. Chodzi nie tylko o odporność na pandemię, ale również cyberodporność czy też cyberbezpieczeństwo.

Jeśli chodzi o pandemię, to chcemy zbudować europejską unię zdrowia, która ma na celu wzmocnić kompetencje kluczowych europejskich agencji, takich jak EMA i Europejska Agencja Przeciwdziałania Chorobom.

Cyberbezpieczeństwo to kolejny bardzo ważny punkt. Chcielibyśmy przede wszystkim wzmocnić odporność na ataki cybernetyczne i odporność w sieci. Jest to również związane z dyrektywą sieciową i systemów informacyjnych. Do tego chcielibyśmy również bardziej skupić się na zaktualizowanych, bardziej kompleksowych odpowiedziach na tego typu ataki. Chcielibyśmy, żeby ta odpowiedź była zawsze terminowa i bardziej skoordynowana, kiedy dojdzie do wszelkiego rodzaju incydentów związanych z bezpieczeństwem cybernetycznym.

Jeśli chodzi o ten pierwszy rozdział, to jest niezbędne dla strategicznej autonomii Unii Europejskiej. W zeszłym roku podczas kryzysu okazało się, że brakowało podstawowego sprzętu medycznego, antybiotyków, leków, co oznacza że byliśmy jeszcze bardziej uzależnieni od krajów, które są w lepszej pozycji strategicznej. Nie będę tu wchodzić w większe szczegóły.

Nasza prezydencja również będzie chciała skupić się na lepszej inicjatywie i ustanowieniu europejskiego urzędu do spraw gotowości i reagowania na wypadek stanu zagrożenia zdrowia. To tzw. HERA. Kolejna kwestia jest powiązana z branżami i wzmocnieniem europejskiej odporności przemysłowej i suwerenności technologicznej. Kolejny nacisk, jeśli chodzi o autonomię strategiczną, to te obszary, które są szczególnie ważne w czasach kryzysu. Chodzi tutaj głównie o bezpieczeństwo energetyczne i dostawy żywności.

Jeśli chodzi o pierwszy rozdział, chciałabym jeszcze powiedzieć o trzecim komponencie, jakim jest odbudowa. Kiedy mówimy o odbudowie, to myślimy o odbudowie gospodarczej, która oczywiście bierze pod uwagę transformację cyfrową i transformacją zieloną Unii Europejskiej. Chcielibyśmy dalej pracować na tych podstawach, które już zostały stworzone. Jeśli chodzi o transformację zieloną, to skupimy się głównie na pakiecie legislacyjnym, czyli tzw. gotowi na 75. Jeśli chodzi o agendę międzynarodową, to Słowenia na czele Unii Europejskiej będzie koordynowała mandat przed konferencją COP 26, która zostanie zorganizowana w Glasgow w Szkocji w listopadzie tego roku.

Jest jeszcze jednak konferencja o wielkim znaczeniu. To COP 15, to konwencja dotycząca bioróżnorodności biologicznej, która odbędzie się w Chinach.

Słowenia stara się jak najbardziej wspierać gospodarkę cyrkularną o niskich emisjach węgla. Staramy się również, żeby był to jeden z ważnych aspektów naszej prezydencji w Unii Europejskiej. Jeśli chodzi o transformację cyfrową, chcielibyśmy przyspieszyć, ponieważ jest ona niezbędna dla odporności i odbudowy Unii Europejskiej. Chcemy skupić się również na lepszej regulacji rynku cyfrowego i transakcji cyfrowych.

Mamy tu jeszcze kilka komponentów. Jednym z nich jest sztuczna inteligencja. Słowenia ma centrum UNESCO na rzecz sztucznej inteligencji. Siedziba tego centrum znajduje się w Ljubljanie. Chcielibyśmy skupić się bardziej na tym, przyspieszyć nasze prace, a także przyspieszyć prace regulacyjne dotyczące sztucznej inteligencji. W tym kontekście chodzi również o europejską suwerenność cyfrową. Ważnym aspektem jest przepływ danych i danych międzysektorowych w Unii Europejskiej. Będzie to również ustawa na temat zarządzania danymi.

Jednym z kolejnych elementów jest coś, co było już często dyskutowane, również w Polsce. Jest to gotowość cyfrowa. Chcielibyśmy budować na tym postępie, który został już poczyniony w krajach OECD. Chcielibyśmy m.in. wprowadzić nowe, potencjalne zasoby, które zostaną również odzwierciedlone w budżecie Unii Europejskiej.

Tym samym przechodzimy do drugiego priorytetu, którym jest konferencja na temat przyszłości Europy, co zostało już wspomniane przez ambasadora Portugalii. Odbyła się ona 9 maja tego roku i zakończy się w cyklu jednorocznym, podczas prezydencji Francji. Każdy kraj stara się rozpocząć rożnego rodzaju wydarzenia, które mają na celu dialog, który dotyczy również wielojęzycznych spotkań społeczeństwa obywatelskiego, współpracy między parlamentami itd. To samo chcielibyśmy zrobić jako Słowenia. Jesteśmy na razie na początku tego procesu. Na pewno chcielibyśmy, żeby ten proces nie pozostał samym procesem, ale żeby rzeczywiście miał jakieś konkretne rezultaty. Jeszcze nie

wiemy, jakie będą wyniki. Wydaje nam się, że to Francja w czasie swojej prezydencji będzie w stanie wypracować te wyniki.

Pozwólcie państwo, że powiem o kluczowych elementach tej dyskusji, które również są widoczne na ekranie. Przede wszystkim główna konferencja na temat przyszłości Europy zostanie zorganizowana w ramach forum strategicznego. Jest to jedna z największych konferencji w Słowenii. Odbywa się ona w tym roku na jesieni od 2005 lub 2006 r. Oczywiście będzie to bardzo dobra szansa, żeby na tym forum przedyskutować przyszłość Europy. Postaramy się zorganizować panele wysokiego szczebla i wysłać zaproszenia do wszystkich liderów Unii Europejskiej, którzy będą mieli szansę spotkać się w tym jednym miejscu i lepiej przekazać, czego oczekują i jakie są ich pomysły.

Trzeci priorytet to przede wszystkim europejski styl życia i równe kryteria dla wszystkich, a także wzmacnianie UE w kontekście rządów prawa. Jeśli chodzi o ten aspekt, chcielibyśmy przede wszystkim skupić się na dialogu dotyczącym praworządności i rządów prawa. Już od lat ten problem jest odzwierciedlany w różnego rodzaju procedurach. Natomiast w czasie prezydencji Słowenii będziemy przede wszystkim poszukiwali synergii różnych mechanizmów Unii Europejskiej, jeśli chodzi o rządy prawa i promowali lepszą konwergencję kwestii historycznych, społecznych, gospodarczych i różnic między krajami, aby zwiększyć szacunek dla problemów rządów prawa. W tym celu będziemy aktywnie angażować się w stworzenie raportu dotyczącego rządów prawa, który zostanie wydany w okolicach jesieni. Będziemy również organizowali debaty – jedną bardziej ogólną, drugą skupioną na poszczególnych krajach. Ta szczególna to pięć różnych krajów. Polska nie należy do tej grupy krajów, które będą prowadziły tę debatę. Te kraje widać na moim slajdzie.

W związku z tym pojawiła się propozycja, którą należałoby rozważyć. Jest to idea, która pomogłaby nam zrozumieć ten temat w ramach Unii Europejskiej. Jej główną ambicją jest przyczynienie się do poprawy debaty na ten temat. Przedstawimy propozycję europejskiego instytutu demokracji konstytucyjnej, który będzie przede wszystkim zrzeszał ekspertów z różnych krajów i w ten sposób będzie mógł przyczynić się do dyskusji dotyczącej rządów prawa. W pewien sposób będą to autonomiczne, niezależne poglądy związane z rządami prawa zarówno w krajach członkowskich, jak i na płaszczyźnie Unii Europejskiej. Będzie to bardzo podobne do pracy Komisji Weneckiej, która działa pod auspicjami Rady Europy. Zastanawiamy się, czy ta propozycja będzie akceptowalna dla wszystkich państw członkowskich. Wydaje nam się, że będzie ona bardzo korzystna i doda pewnej jasności i transparentności. Chcielibyśmy, żeby były zachowane warunki do pracy tego typu ciała.

Na moim slajdzie zobaczą państwo również, że przed koronawirusem zmiany demograficzne i negatywne transfery były u szczytu agendy różnych krajów. Natomiast wydaje nam się, że nasza populacja jest dość stara, to ponad 40 lat. Tym samym wydaje nam się, że niezwykle korzystne byłoby położenie nacisku również na ten problem, przede wszystkim przez pryzmat liberalizacji rynków, rynku pracy, a także poprawy warunków dla młodych ludzi, młodych rodzin, aby mogli łatwiej pracować, trzeba zapewnić poprawę jakości pracy. To tyle, jeśli chodzi o ten punkt.

Teraz przejdziemy do ostatniego punktu naszych priorytetów, którym jest wiarygodna i bezpieczna UE, stabilna UE, a także to, co dotyczy naszego otoczenia, naszego sąsiedztwa, a także naszych relacji z krajami trzecimi, z naszymi partnerami. Z punktu widzenia bezpieczeństwa Unii Europejskiej przede wszystkim stawiamy to w kontekście strefy Schengen. Tutaj widzimy, że nie tylko nasze granice zewnętrzne są niezwykle ważne, ale potrzebujemy również pewnej jasności, jeżeli chodzi o regulację granic wewnętrznych. Wydaje nam się, że rewizja strefy Schengen z punktu widzenia Słowenii będzie jednak dążyć do pewnego zaostrzenia tych granic.

Kolejną kwestią i kolejnym ważnym dokumentem, który już teraz jest przygotowywany i niedługo będzie dyskutowany, jest pakt dotyczący migracji i azylu, a także kontynuacja tych trzech filarów, które zostały w nim zawarte. Bardzo krótko skupię się na tym trzecim punkcie, czyli na wewnętrznych zasadach solidarności i odpowiedzialności, ponieważ to właśnie tutaj było najwięcej dyskusji i prawdopodobnie najwięcej energii zostanie przeznaczone na ten problem. Jest to właśnie ta zasada solidarności i wzajem-

ności. Poglądy na ten temat są bardzo różne, podejście do tego problemu w całej Unii jest bardzo różne. Wydaje nam się, że w ramach całej Unii Europejskiej będziemy musieli znaleźć jakąś wspólną odpowiedź i wspólne podejście do tych wszystkich kwestii. Kiedy rozmawiamy o zewnętrznym wymiarze migracji, to bardzo ważne jest porozmawianie o naszym sąsiedztwie. Jeśli chodzi o Słowenię, to nie jest tajemnicą, że jednym z największych priorytetów naszego kraju były wschodnie Bałkany. Rozszerzenie Unii Europejskiej o kraje zachodnich Bałkanów jest niezwykle ważne. Chcielibyśmy tym samym rozwiązać również inne problemy. Słowenia będzie gospodarzem szczytu zachodnich Bałkanów. W ramach tego szczytu chcielibyśmy podkreślić odbudowę socjoekonomiczną zachodnich Bałkanów, nie tylko odbudowę, ale również żeby pomóc im w obszarach, które są niezwykle ważne, takie jak transport czy też energetyka, a także odporność w sferze cybernetycznej.

Wydaje mi się, że coś pominęłam. Ostatnia rzecz, na którą chciałabym zwrócić uwagę, to relacje transatlantyckie. W naszej ocenie jest to szczególnie ważne, również relacje ze Stanami Zjednoczonymi. Myślę, że w ostatnim czasie było spore zainteresowanie tymi relacjami, natomiast wydaje nam się, żeby włożyć więcej nacisku i wysiłku w poprawę tych relacji transatlantyckich, a także we wzmocnienie sytuacji Unii Europejskiej. Również obszar Bałtyku i Partnerstwa Wschodniego jest niezwykle ważny i cały czas jest stałym punktem naszej agendy. Bardzo trudno jest teraz przewidzieć, jak te szczyty w ramach Partnerstwa Wschodniego będą wyglądać, zwłaszcza w kontekście Białorusi, ale mamy nadzieję, że uda nam się znaleźć jakiś format szczytu tak, żeby on się odbył, o ile będziemy mieli możliwość jego organizacji.

Chciałabym podsumować moją prezentację i zakończyć ją. Bardzo dziękuję za uwagę i państwa cierpliwość. Jestem otwarta na wszelkiego rodzaju pytania. Jeżeli mają państwo jakieś komentarze, przekażemy je stronie słoweńskiej.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Dziękuję. Otwieram dyskusję. Jako pierwszy zgłosił się poseł Siekierski, ale zanim oddam panu głos, może zrobimy listę, kto jeszcze się zgłasza. Poseł Jaki, poseł Kamiński, poseł Grzyb, poseł Śmiszek, poseł Gdula i poseł Jurgiel. Czy jeszcze ktoś z państwa chciałby się na listę wpisać? Nie widzę, w takim razie bardzo proszę, jako pierwszy pan poseł Czesław Siekierski. Bardzo proszę.

Poseł Czesław Siekierski (KP):

Mam prośbę o jakiś krótki komentarz ze strony pani ambasador i pana ambasadora odnośnie do dialogu Unia-Chiny. W końcówce prezydencji niemieckiej została podpisana umowa, która miała chyba taki przyspieszony charakter, bo jeszcze przed objęciem funkcji prezydenta przez pana prezydenta Bidena, co ma różne podteksty. Jak te relacje się dalej układają, bo siłą rzeczy są w jakiś sposób wstrzymane. Wiemy jeszcze, że było to przedmiotem szczytu i wizyty pana prezydenta Bidena w Unii.

Drugi problem to wzmocnienie przemysłu farmaceutycznego w Europie i jego niezależności, bo życie potwierdziło zbyt duże uzależnienie od surowców od obszarów pozaeuropejskich. Rozumiem proces globalizacji, ale są pewne obszary, które wchodzą w zakres bezpieczeństwa.

Trzecie, to jak przebiega zatwierdzanie programów krajowych, jeśli chodzi o Fundusz Odbudowy? To jest ważne w tym okresie dla Europy i dla nas także. Dziękuję. Przepraszam, ale chyba nie dotrwam do końca, ale tak się składa. Przepraszam.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Dziękuję. To było pytanie tylko do pani ambasador?

Poseł Czesław Siekierski (KP):

Nie, ja mówiłem, że do pana ambasadora też.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Proponuję, żeby posłowie teraz po kolei zadawali pytania, a potem państwo ambasadorowie będą po kolei odpowiadać. Teraz pan poseł Krystian Kamiński, najpierw posłowie krajowi, jeśli państwo pozwolicie. Proszę.

Poseł Krystian Kamiński (Konfederacja):

Dzień dobry, witam wszystkich. Chciałbym zadać pytanie pani ambasador Republiki Słowenii. Mam pięć grup tematycznych. Mówiła pani już na temat Bałkanów Zachodnich. Jakie jest stanowisko Słowenii w sprawie akcesji państw Bałkanów Zachodnich? Jakie widzą państwo szanse i zagrożenia wynikające z tego procesu? Jak proponujecie państwo ująć kwestię kosowską, odgrywającą rolę w negocjacjach z Serbią. W jaki sposób zamierzacie przekonać Bułgarię do odblokowania rozpoczęcia procesu negocjacyjnego z Macedonią Północną wobec wysuwanych przez Sofię postulatów natury tożsamościowo-historycznej?

Drugi blok to Partnerstwo Wschodnie. Jaką widzą państwo przyszłość Partnerstwa Wschodniego? W tym kontekście szczególnie interesują mnie państwa zapatrywania na pożądany kierunek rozwoju relacji z Mołdawią i Ukrainą? Czy uważacie państwo za realne dążenie do ich integracji, czy raczej należy sobie na razie wyznaczyć cel skonstruowania innego korzystnego modelu relacji z tymi państwami?

Trzeci blok – Rosja. Jak Unia Europejska powinna kształtować swoje relacje z Rosją? Czy popieracie państwo przedłużenie obecnych sankcji wobec Moskwy? Jakie są według państwa warunki ewentualnie rozpoczęcia ich znoszenia?

Czwarty blok to inicjatywa Trójmorze. Jaką rolę może odgrywać projekt Trójmorza? Czy widzą państwo możliwość synergii między strukturami Unii a tym regionalnym formatem?

Piąta sprawa – Komisja Europejska. Jakie jest stanowisko państwa co do postępowania Komisji Europejskiej w sprawie rzekomego uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, jakie ma wynikać w związku z polską ustawą o sądownictwie z 20 grudnia 2019 r.? Jakie jest stanowisko wobec wszczęcia analogicznej procedury wobec Węgrów?

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Poseł Andrzej Grzyb, bardzo proszę.

Poseł Andrzej Grzyb (KP):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Ekscelencje, pani ambasador, panie ambasadorze, przede wszystkim bardzo dziękuję za państwa prezentacje – z jednej strony efektów Prezydencji portugalskiej, z drugiej strony zamierzeń, które są programem Prezydencji słoweńskiej. Zdawałoby się, że to są takie rytualne posiedzenia, na których trzeba tego dokonać, ale w moim przekonaniu Prezydencja portugalska odbywała się w szczególnym okresie i również teraz Prezydencja słoweńska.

Panu ambasadorowi chciałbym powiedzieć, że z dużym niepokojem obserwowałem finał negocjacji dotyczących WPR, wspólnej polityki rolnej. Muszę państwu powiedzieć, że udało się to państwu zrobić z sukcesem. Pakiet, który w 2018 r. rozpoczął swój byt i pan poseł Siekierski próbował wówczas, jako przewodniczący Komisji Rolnictwa Parlamentu Europejskiego, sformułować opinię parlamentarną i to się nie udało, a państwu udało się to doprowadzić do finału, to jest to dobry rezultat, ponieważ to ma wejść do realizacji. To jest niezmiernie ważne i dlatego chciałem pogratulować państwu, że ten trudny temat, a jednocześnie ważny z punktu widzenia całego pakietu nowego zielonego ładu, został dokończony.

Jednocześnie miałbym do pana, panie ambasadorze pytanie, to jest pytanie otwarte niejako. Sprawa tej naszej odporności jest również priorytetem prezydencji słoweńskiej. Ta odporność wyraża się w różnych aspektach. Niewątpliwie to, co jest wybijające się, to że my jako Unia Europejska straciliśmy pewne możliwości na skutek wyeksportowania produkcji i miejsc pracy poza Unię. Myślę, że doświadczenie COVID jest tutaj dla nas inspirujące. Po pierwsze, to już raport z roku 2010 komisarza Tajaniego, który pokazał, że państwa członkowskie Unii Europejskiej powinny mieć co najmniej 20% swojego PKB z produkcji przemysłowej, a nie tylko ze sfery usług, ale z drugiej strony są pewne strategiczne obszary – tu się zgadzam z moimi przedmówcami – powinny być obecne w naszej gospodarce. To m.in. dotyczyło leków, substancji czynnych do produkcji leków, ale również środków ochrony osobistej, które okazały się być w niedostatku w Unii Euro-

pejskiej. Byliśmy beneficjentami mniej lub bardziej szczodrej dystrybucji, szczególnie ze strony państw azjatyckich. Czy w państwa ocenie te programy odbudowy doprowadzą finalnie do takiego rezultatu?

Tu jeszcze do pani ambasador chciałem skierować pytanie dotyczące państwa prezydencji i priorytetu związanego z poszerzaniem Unii Europejskiej o Bałkany Zachodnie. To jest z jednej strony oczywistość, że państwo się tym zajmują, ale z drugiej strony jak państwo widzicie dynamikę tego procesu po odblokowaniu m.in. ze strony francuskiej, ale też z powodu tych wszystkich kontrowersji wymienionych tutaj przez pana posła Kamińskiego?

Kolejna sprawa też w tym kontekście. Nowej dynamiki nabrały relacje z Turcją. Czy w tym kontekście uznajecie państwo, że państwa prezydencja może doprowadzić do dalszego postępu? Turcja to ważny partner, członek NATO, ale jednocześnie stabilizator strumienia migracyjnego. Jak państwo widzicie te relacje z Turcją?

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Teraz pan poseł Krzysztof Śmiszek, bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Śmiszek (Lewica):

Szanowna pani przewodnicząca, pani ambasador, panie ambasadorze, po pierwsze chciałem się zwrócić do pana ambasadora Portugalii i podziękować za ostatnie 6 miesięcy, a szczególnie za zwrócenie uwagi na kwestie, które mojej grupie politycznej leżą bardzo na sercu, czyli kwestie równości płci i przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć. Przez te sześć miesięcy rzeczywiście Unia Europejska zaangażowała się m.in. w obronę wagi Konwencji Stambulskiej, za co bardzo dziękuję i gratulujemy tych wszystkich osiągnięć.

Mam pytanie do pani ambasador Boroje. Niezwykle zaintrygowała nas pani informacjami o jednym z priorytetów, a mianowicie o pomyśle utworzenia Europejskiego Instytutu do spraw Demokracji. To jest niezwykle innowacyjny pomysł, idea jest bardziej aktualna niż kiedykolwiek indziej. Mam takie pytanie techniczne, być może jest ono zbyt szczegółowe. Jeżeli pani ambasador na tym etapie nie zna tych szczegółów, to może kiedyś dopytam przy innej okazji. Chciałbym dopytać o jedną rzecz, bo słusznie pani ambasador wskazała, że Komisja Wenecka przy Radzie Europy już pełni rolę pewnego rodzaju eksperta także dla Unii Europejskiej, zresztą Unia Europejska korzysta często z dorobku Komisji Weneckiej, rozpatrując pewne postępowania wobec krajów, które naruszają praworządność. Chciałbym zapytać o szczegóły tego pomysłu, po pierwsze dialogu między Komisją Wenecką a tym potencjalnym instytutem, ale też jakby to miało być usytuowane, jaka jest podstawa prawna, czy byłoby to rozporządzenie Rady, jak w przypadku np. Agencji Praw Podstawowych czy Instytutu Równości Płci w Wilnie, czy wielu innych agencji, które działają na obszarze Unii Europejskiej? Czyli podstawa prawna i bardziej detaliczny zakres kompetencji oraz relacji między Komisją Wenecką a tym instytutem.

Bardzo dziękuję i trzymam kciuki za Prezydencję słoweńską.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Pan poseł Maciej Gdula, bardzo proszę.

Poseł Maciej Gdula (Lewica):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Dziękuję panu ambasadorowi Portugalii za prezentację. Mam pytania do pani ambasador Republiki Słowenii. W tej prezentacji, którą zobaczyliśmy dało się wyczuć między wierszami, że nastąpi pewne zaostrzenie linii, jeżeli chodzi o politykę migracyjną. Moje pytanie dotyczy tego, czy to jest tylko moje wrażenie, czy rzeczywiście mamy z czymś takim do czynienia?

Jest to dla mnie interesujące z tego względu, że istnieje pewien rozdział pomiędzy polityką demograficzną i polityką migracyjną. W moim przekonaniu ten rozdział nie służy najlepiej utrzymaniu pewnej stabilności demograficznej w Unii Europejskiej. Chciałbym usłyszeć komentarz od pani w tej sprawie. Czy to jest rzeczywiście tak, że moje przekonanie jest trafne, czy to tylko pewien język prezentacji?

Druga sprawa dotyczy państwa aktywności na Bałkanach i trwałości, siły obecności Unii Europejskiej zwłaszcza w Bośni i Hercegowinie i w Kosowie w kontekście aktywności Rosji i Turcji w tym regionie. Wzmacniam więc głos moich kolegów. Bardzo chcielibyśmy się tego dowiedzieć. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. A teraz posłowie do Parlamentu Europejskiego. Proszę, poseł Patryk Jaki.

Poseł do Parlamentu Europejskiego Patryk Jaki:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, mam pytanie do pani ambasador. Dziękuję za tę bardzo ciekawa prezentację. Chciałbym rozwinąć dwa z tych wątków, o których pani wspominała. Pierwszy to odbudowa gospodarcza Unii Europejskiej. Prawdopodobnie pani słyszała, że jest próba blokady węgierskiego budżetu odbudowy ze względów – w mojej ocenie – typowo politycznych. W związku z tym na państwa prezydencję przypadną rozmowy na ten temat. Chciałbym wiedzieć, jakie będzie państwa podejście do tej sprawy?

Drugi element to kwestia bodajże trzeciego obszaru, o którym pani wspominała, czyli transformacji cyfrowej. To niezwykle istotna sprawa, ale niezwykle istotna dla państwa, bo najważniejszy akt z tego pakietu, czyli DSA – trilog w tej sprawie przypadnie prawdopodobnie na państwa prezydencję. Dlatego państwa głos będzie niezwykle istotny w tej sprawie. W tej chwili parlamentarzyści europejscy próbują połączyć również ten obszar z praworządnością, co jest ogromnym absurdem. Nie bardzo rozumiem, co ma wspólnego transformacja cyfrowa z praworządnością, dlatego państwa stanowisko podczas trilogu jest bardzo ważne. Chciałbym poznać tutaj państwa opinię.

W nawiązaniu do ostatniego głosu dodam jeszcze, że rzeczywiście pakiet migracyjny… Prawdopodobnie tutaj także państwo będziecie mieć decydujący głos i w ogóle ta cała historia związana z dyskusją, która się toczy, a mianowicie o potrzebie istnienia FRONTEX, w kontekście tych tzw. pushbacks'ów, jest teraz żywą dyskusją, czy wzmacniać uprawnienia FRONTEX czy nie. Bardzo mnie interesuje, jakie jest państwa podejście w tym zakresie?

Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. I pan poseł Krzysztof Jurgiel, bardzo proszę.

Poseł do PE Krzysztof Jurgiel:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, dobrze się stało, że już po trzech latach pracy Parlamentu i Komisji doszło do uzgodnienia w ramach trilogu rozwiązań dotyczących pakietu legislacyjnego. Fakt, że rolnicy będą mieli większą biurokrację w związku z wprowadzeniem ekoschematów. Ja chcę zwrócić uwagę na to, że po raz kolejny kolejna prezydencja nie doprowadziła do tego, żeby wszystkie państwa miały równe warunki konkurencji. Tyle mówimy o praworządności, o przyszłości Europy, a jednocześnie łamany jest traktat z Lizbony, te artykuły, które mówią o niedyskryminacji ze względu na położenie gospodarstwa. Niestety tutaj większość państw nabiera wody w usta i ten temat nie jest dla nich ważny, a jeśli ma być praworządność, to powinniśmy tego traktatu przestrzegać.

Mam pytanie do pani ambasador, czy nie obawia się głosowania w Parlamencie, bo trilog został zakończony, natomiast ja osobiście będę głosować przeciw tym rozwiązaniom w pakiecie legislacyjnym, jeszcze raz podkreślam dlatego, że Polska jest dyskryminowana od 2004 r. Jak pani to widzi? Czy zasadne jest utrzymywanie tej niesprawiedliwości? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę pana ambasadora Portugalii o odniesienie się do pytań.

Ambasador Republiki Portugalii w Polsce Luis Manuel Ribeiro Cabaço:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Dziękuję za wszystkie komentarze i pytania.

Jeśli chodzi o dialog UE-Chiny, to on nadal trwa i był kontynuowany w tym roku, być może z mniejszą siłą. Wydaje nam się, że pandemia była niestety odpowiedzialna za to,

że musieliśmy sobie radzić z tą sytuacją, ale Chiny nadal pozostają strategicznym partnerem i ważnym aktorem w stosunkach z Unią Europejską. Nadal będziemy się z nimi kontaktować w tych kwestiach.

Było pytanie czy też ktoś wspomniał, jak wygląda kwestia bezpieczeństwa w odniesieniu do farmaceutyków. To jest związane z odpornością, o której mówiliśmy podczas tej sesji. Wydaje mi się, że to dość oczywiste, że to był bardzo ważny czas, ważne półrocze, rzeczywiście musieliśmy wypracowywać bardzo różne rozwiązania i wydaje nam się, że ten czynnik odporności udało nam się pokazać w liczbach w czasie tych 6 miesięcy. Bardzo wiele spotkań się odbyło, wiele z nich zdalnie. Było prawie 2500 spotkań podczas naszej prezydencji. Wydaje mi się, że jest to największa liczba spotkań, które odbyły się podczas jakiejkolwiek prezydencji. Mieliśmy prawie 9 tysięcy delegatów biorących udział w różnych spotkaniach, odbyło się 37 tematycznych debat. Staraliśmy się być odporni i wykonywać naszą pracę, chodziło o wzmocnienie kwestii związanych z ochroną zdrowia. To jest to, o czym wspomniałem podczas mojej prezentacji. Europejska Agencja Leków miała od nas wsparcie, o tym również wspomniała ambasador Słowenii, że jest to również bardzo ważna kwestia dla ich prezydencji. Również ważny był certyfikat covidowy. Staraliśmy się poprawić współpracę z koncernami farmaceutycznymi. To jest coś, o czym bardzo często wspominamy, kiedy mówimy o autonomii strategicznej. Chcieliśmy wzmocnić Europę w tych kwestiach podstawowych, żebyśmy byli rzeczywiście autonomiczni i sami mogli zadbać o swoje zasoby. Pamiętam, że na początku pandemii wszyscy mieliśmy problemy z maseczkami, respiratorami i innym sprzętem medycznym. Wydaje mi się, że to dotyczy wszystkich 27 krajów członkowskich i ten proces będzie kontynuowany, bo działa na naszą korzyść.

Jeśli chodzi o przyjęcie krajowych planów odbudowy, to był to jeden z wielkich priorytetów. Staramy się teraz posunąć ten proces naprzód. Wszystkie terminy były przestrzegane, każdy z krajów jest już w procesie, Komisji zostały przesłane proponowane daty. 12 krajów otrzymało już zielone światło od Komisji, te programy zostaną dopracowane, znajdują się już na finalnych stadiach dyskusji, niektóre z nich są już bliskie ukończenia. Niektóre niestety nie są jeszcze tak blisko i wymagają poprawy. Ta debata nadal trwa i każde państwo członkowskie w Komisji będzie mogło to przedyskutować, a Europa będzie mogła wreszcie wykorzystać te fundusze, żeby poprawić swoją odporność i skorzystać na tym, aby polepszyć sytuację i rozwój. Myślę, że opieramy się na tych funduszach w dużej mierze.

Jeśli się nie mylę, to ostatnie pytanie do mnie było na temat reformy wspólnej polityki rolnej. Nie jestem pewien, czy to było pytanie, czy raczej komentarz. Udało nam się ukończyć tę reformę, Prezydencja portugalska również skupiała się na tej reformie. Osiągnięcie porozumienia nie jest nigdy prostym procesem, tu również ten proces negocjacji był dość trudny. Naszym celem było sprawienie, żeby wspólna polityka rolna uwzględniała cele zielonej transformacji i była bardziej rozsądna dla wszystkich państw członkowskich, a także dla rolników. Jest to bowiem jeden z największych obszarów działalności w Unii Europejskiej.

Nie wiem, czy to były wszystkie pytania zaadresowane do mnie. Myślę, że na nie odpowiedziałem.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Proszę teraz panią ambasador Słowenii.

Ambasador Republiki Słowenii w Polsce Božena Forštnarič Boroje:

Bardzo dziękuję. Jeśli chodzi o niektóre pytania, będę musiała skorzystać z moich umiejętności dyplomatycznych, ponieważ nie znam dokładnych odpowiedzi na nie. Postaram się skupić na kwestiach, o których państwo wspomnieli. Być może trochę jaśniej je nakreślę.

Jeśli chodzi o proces rozszerzenia o kraje zachodnich Bałkanów, oczywiście jest to jeden z priorytetów naszej prezydencji. Proces rozszerzenia jest najbardziej wydajnym, skutecznym i najdoskonalszym narzędziem Unii Europejskiej, jeśli chodzi o tworzenie polityki zagranicznej UE i zaangażowania Unii Europejskiej w celu wsparcia bezpieczeństwa naszych krajów. Nie chodzi tylko o gospodarkę czy też korzyści gospo-

darcze i dobrobyt tych krajów, ale w naszym interesie jest, żeby te kraje były albo częścią Unii Europejskiej, albo współpracowały blisko z Unią Europejską, by móc sobie poradzić ze wszystkimi problemami. Kraje zachodnich Bałkanów zawsze były bardzo skomplikowane zarówno jeśli chodzi o historię, jak również inne aspekty. Były one często zaangażowane w wojnę. Wydaje nam się, że teraz mamy już lepsze zrozumienie tych krajów, ale z naszego punktu widzenia to nadal jest skomplikowane miejsce. W naszej ocenie jest dużo aspektów, które trzeba wziąć pod uwagę w tym względzie. Bardzo ważne jest dla tych krajów, aby miały pewną perspektywę, zaufanie do drugiej strony. Po drugiej stronie mamy wiarygodność Unii Europejskiej. Jeżeli Unia Europejska negocjuje w dobrej wierze i daje pewne warunki i procedury, a druga strona przestrzega tych procedur i jest w stanie spełniać warunki, to różne kraje przeszły już takie procedury. Wiele z tych krajów musiało przejść bardzo poważne wewnętrzne przekształcenia czy perturbacje, żeby w ogóle rozpocząć negocjacje.

Jeżeli uda nam się zakończyć ten proces, to tutaj kwestia wiarygodności Unii Europejskiej jest na szali i przede wszystkim musimy dotrzeć do takiego jasnego punktu w ramach Unii Europejskiej, że chcemy zacząć tę dyskusję, ale nadal mamy pewne przeszkody na tej drodze, nadal musimy z pewnymi krajami coś uzgodnić, ponieważ w niektórych krajach nadal jest przeszkoda do otwarcia negocjacji. Myślę, że jest kilka procesów, które będziemy musieli robić jednocześnie i dobrze je przemyśleć. Jednak na szali leży cała Unia Europejska, a nie tylko jeden kraj. To jest bardzo ważne.

Kiedy mówimy o krajach zachodnich Bałkanów, to bardzo podobnie jest w przypadku Partnerstwa Wschodniego. To jest obszar, który może być wykorzystywany lub nadużywany do spełnienia interesów innych krajów czy też interesów globalnych. Jeżeli Unia Europejska nie będzie broniła swoich interesów w sposób i za pomocą narzędzi, które posiada, to oczywiście inne kraje tymi miejscami się zainteresują, a nawet już się tymi miejscami interesują. Nieważne czy będzie to robione środkami ekonomicznymi, czy za pomocą środków wywiadowczych. Jest to takie pole, na którym jeżeli nie wykażemy zainteresowania i nie będzie konkretnych rezultatów, to inni gracze na tym zyskają. Być może tymczasowo, ale później już w długim terminie. Wydaje mi się, że na ogólnym poziomie to jest to, na czym powinniśmy się skupić.

Prezydencja Słowenii chce również się skupić na tym, żeby wspierać i pomagać krajom zachodnich Bałkanów, żeby rzeczywiście weszły na tę drogę, i wyjaśnić również, że jest to proces polityczny, że nie chodzi tylko o kwestie biurokratyczne, prawne, ale jest to proces polityczny po obydwu stronach. Staramy się dodawać im odwagi, ale wydaje mi się, że musimy zobaczyć jakieś przykłady dobrych wyników, dobrych rezultatów. Myślę, że początek negocjacji powinien na tym polegać, na wyjaśnieniu tego procesu. Natomiast to nie będzie tylko zadanie dla Słowenii. Będziemy oczywiście starali się zrobić jak najwięcej, żeby posunąć te kwestie naprzód. To chyba wszystko, co chciałabym powiedzieć na ten temat.

Nie taką samą, ale podobną kwestią jest praworządność. Wiemy dokładnie, co się dzieje w Unii Europejskiej. Chodzi tu o proces powiązania rożnych kwestii z praworządnością. Jest kilka procesów, które przebiegają równolegle i które mają inne procedury. Sprawa posiadania takiego instytutu demokratycznego to jest coś nowego, nadal nie mamy wszystkich odpowiedzi. To jest coś, co dopiero bierzemy pod uwagę. Może taki instytut mógłby rzeczywiście służyć pomocą i w pewnym momencie pomógłby w pewien sposób skupić się na tych poglądach i dałby Unii Europejskiej szansę na skupienie się na innych kwestiach a nie tylko na kwestiach wewnętrznych, które przecież zawsze wpływają na naszą siłę i bezpieczeństwo. Wydaje nam się, że Unia Europejska nie powinna być podzielona, powinna działać bardziej ściśle, a jeżeli wkładamy zbyt dużo energii w podziały, to bardzo trudno jest współpracować.

Oczywiście kiedy rozmawiamy o pieniądzach, to najłatwiej jest coś osiągnąć, ale myślę, że są inne wartości i kwestie, które możemy z tym powiązać. Wyda mi się, że powinniśmy zastosować podejście bardziej inkluzywne, włączające. To jest taka szczera propozycja z naszej strony. Naszą ambicją nie jest narzucanie czegoś, ale raczej przemyślenie, czy tego typu instytucja mogłaby się przyczynić do lepszego zrozumienia tej zasady i tego, jak ważna jest praworządność.

Jeśli chodzi o kwestie migracyjne, to zdecydowaliśmy się, żeby sprawy te i sprawę strefy Schengen rzeczywiście wzmocnić w sferze naszych stosunków z krajami zewnętrznymi. Jeżeli chodzi o strefę Schengen, to wiem, że potrzebujemy lepszej ochrony naszych granic zewnętrznych. W ramach tego chcielibyśmy wzmacniać je poprzez agencję FRONTEX, ale w czasie pandemii koronawirusa zauważyliśmy, że mieliśmy problemy na wewnętrznych granicach. Myślę, że powinniśmy stworzyć trochę bardziej stabilny i odporny system.

W sprawie migracji myślę, że jest to jeden z ważniejszych dokumentów, które są w tym momencie opracowywane. Jak powiedziałam wcześniej, zrozumienie pewnych zasad dotyczących solidarności czy innych ważnych kwestii, które zostały przedstawione w tym dokumencie pokazuje, że mamy bardzo różne spojrzenie na ten problem w Unii Europejskiej. Nie wiemy, czy bylibyśmy w stanie posunąć do przodu tę dyskusję, czy bylibyśmy w stanie przyjąć ten dokument, natomiast większość tej debaty odbędzie się podczas naszej prezydencji. Chciałabym, abyśmy zrównoważyli trochę te różne punkty widzenia i zrobili to tak, jak robiliśmy w przeszłości.

Ambasador Portugalii już odpowiedział na inne kwestie. Bardzo się cieszę z tego, co powiedział na temat relacji z Chinami. Wspomnieliśmy również inicjatywę Trójmorza. Te projekty są również bardzo ważne. Słowenia jest częścią tego projektu od samego początku. Wczoraj odbył się szczyt w Sofii z udziałem naszych liderów. Wydaje mi się, że ten projekt nie jest równoległy, ale jest to projekt, który włącza również inne kraje unijne, a więc jest tylko dodatkowy, uzupełniający, pełni taką rolę do tego, co się dzieje w Unii. Nasi partnerzy, jak Stany Zjednoczone, dodają pewnej strategicznej ważności takim projektom. Ten projekt podkreśla również kwestie infrastrukturalne, ekonomiczne, ale jak spojrzymy na mapę, to widać, że nie tylko o to chodzi. Jeśli stworzymy tego typu odporność, będziemy bardziej niezależni energetycznie, infrastrukturalnie, będziemy lepiej połączeni. Również w kwestiach strategicznych będziemy silniejsi. To, czy inicjatywa Trójmorza rzeczywiście dostarczy namacalne rezultaty i jakie będą wyniki tej inicjatywy… Jak państwo wiecie, został stworzony fundusz inicjatywy Trójmorza. Słowenia jest również jednym z krajów, które dołożyły się do tego funduszu. Polska jest największym krajem, który się do niego dołożył. Teraz czekamy na wyniki pierwszego projektu, żeby zobaczyć, jak to będzie wyglądało. Jestem optymistką co do wyników tej inicjatywy, natomiast poczekajmy na faktyczne wyniki. Inicjatywa rozwinęła się bardzo szybko, jest bardzo silna. Teraz został dołączony komponent parlamentarny w czerwcu, a więc jesteśmy na dobrej drodze.

Wspomniane zostały także relacje z krajami Partnerstwa Wschodniego – Ukrainą, Mołdawią i innymi. Oczywiście, jest to problem Unii Europejskiej, jak daleko chcemy się posunąć, czy chcemy prowadzić proces poszerzania Unii Europejskiej o każdy kraj. Wydaje mi się, że współpraca z krajami Partnerstwa Wschodniego jest niezwykle ważna z powodów, o których już powiedziałam. Musimy wspierać te kraje w każdy możliwy sposób, ale czy to partnerstwo powinno się przekładać na obietnicę rozpoczęcia negocjacji pełnej akcesji do Unii Europejskiej? Nie wiem, nie posunęłabym się tak daleko. Być może okoliczności się zmienią, sytuacja polityczna się zmieni i być może to będzie możliwe.

Nie jestem w stanie odpowiedzieć na niektóre z tych pytań, ponieważ są one zbyt polityczne lub politycznie nacechowane, ale mam nadzieję, że jasno powiedziałam o tych wszystkich kwestiach.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Czy ktoś z państwa chciałby zadać jeszcze pytanie? Powtarza pan poseł Krzysztof Jurgiel, bardzo proszę.

Poseł do PE Krzysztof Jurgiel:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, wiem, że pani przewodnicząca Komisji Europejskiej została wybrana niewielką ilością głosów. Podczas dyskusji dotyczących wspólnej polityki rolnej jest bardzo dużo głosów w Parlamencie, że ten europejski zielony ład, bioróżnorodność czy strategie powodują, że realizacja tej wspólnej polityki rolnej będzie dla rolników utrudnieniem i jeszcze dodatkowo nie ma równych dopłat. Czy pani

nie ma obaw, że podczas głosowania, które ma się odbyć we wrześniu, wspólna polityka rolna może nie być przez Parlament przyjęta?

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę, pani ambasador.

Ambasador Republiki Słowenii w Polsce Božena Forštnarič Boroje:

Będę bardzo szczera w tym, co teraz powiem. Na pewno przekażę te informacje rządowi centralnemu, ale myślę, że w tej chwili nie jestem w stanie skomentować tego pytania.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Na koniec chciałabym złożyć na ręce pana ambasadora Luisa Manuela Ribeiro Cabaço podziękowanie za sprawowanie prezydencji. Portugalia sprawowała przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej w czasie bardzo wymagającym, kiedy konieczne były intensywne działania na rzecz realizacji bieżących priorytetów, ale także wyznaczenia tych strategicznych kierunków na przyszłość. Walka z pandemią zmieniła priorytety Unii Europejskiej, nakazała szybkie działania na rzecz zwalczania skutków COVID-19 i to się udało dzięki sprawnemu działaniu prezydencji. Serdecznie dziękuję i jeszcze raz serdecznie gratuluję.

Na ręce pani ambasador Boženy Forštnarič Boroje chciałabym złożyć życzenia powodzenia w realizacji priorytetów prezydencji słoweńskiej. Motto przewodnictwa to „Wspólna. Odporna. Europa". Chciałabym zaznaczyć szczególne poparcie wobec wzmocnienia współpracy i koordynacji działań w sytuacjach kryzysowych, które mogą się wydarzyć. Zgadzamy się, że budowa odporności powinna dotyczyć przyszłych ewentualnych pandemii czy innych zagrożeń dla zdrowia publicznego. Popieramy wszelkie działania na rzecz zwiększenia odporności na ataki cybernetyczne, a także na ataki na infrastrukturę krytyczną.

Będziemy bardzo aktywnie uczestniczyć w konferencji w sprawie przyszłości Europy, właściwie już to czynimy. Jesteśmy bardzo aktywni w tej kwestii. Naszym zdaniem kluczem do sukcesu jest to, żeby zapewnić obywatelom jak najszerszy i bezpośredni udział w tej debacie. Zwracamy uwagę na to, żeby nie dochodziło do najmniejszych nawet przejawów i prób cenzury tej dyskusji. Zwracaliśmy na to uwagę na różnych spotkaniach europejskich. Także w naszej Komisji podjęliśmy dezyderat w tej sprawie i wydaje się, że nasze działania przyniosły efekt, bo powstał pierwszy raport, który monitoruje przebieg dyskusji. Chcemy, aby jakiekolwiek tego typu niepożądane sytuacje były dokumentowane. Sprzeciwiamy się jakimkolwiek próbom cenzury. Jesteśmy za pełną transparentnością i możliwością wypowiedzi w duchu pluralizmu, aby każdy obywatel, bez względu na poglądy, mógł się wypowiedzieć.

Jesteśmy oczywiście zwolennikami europejskiej polityki sąsiedztwa, procesu rozszerzania. Z zadowoleniem przyjmujemy zapowiedzi koncentracji na procesie rozszerzenia Unii Europejskiej także o państwa Bałkanów Zachodnich. Jak państwo zapewne słyszeli, choćby tutaj podczas dyskusji, bez względu na to, jaką grupę polityczną reprezentujemy, w sprawie Bałkanów Zachodnich polski Sejm jest jednomyślny, mogę powiedzieć, i zawsze w gremiach europejskich, za każdym razem upominamy się o to, żeby ten proces przyspieszyć. Czekamy na Bałkany Zachodnie w Unii Europejskiej.

Liczymy na państwa ambitne działania, abyśmy mogli rzeczywiście odbudować Europę dla dobra naszych państw i – co bardzo ważne – dla obywateli. Jeszcze raz życzymy państwu powodzenia podczas prezydencji. Dziękuję ekscelencjom i przedstawicielom ambasady Portugalii i ambasady Słowenii za przybycie na posiedzenie naszych Komisji.

Informuję, że porządek obrad został wyczerpany. Protokół z dzisiejszego posiedzenia zostanie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję państwu.